

ZBIORY OSRODKA KARTA

OSWIADCZENIE uchwały IV z dnia 24 VI 1984 r. Służba Bezpieczeństwa aresztowała naszego kolegę, Bogdana Lisa, wiceprzewodniczącą Komitetu Strajkowego w sierpniu 80, sygnatariusza Perzekucji Gdańskiej, członka Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność". Bogdan Lisa była założycielem Regionalnej Komisji Koordynacyjnej NSZZ "Solidarność" regionu Gdańsk i Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej. Od ponad 2,5 roku był szczególnie poszukiwany przez policję na terenie całego kraju. Podobnie jak i inni przywódcy naszego związku także w więzieniu pozostał wierny wartościom, którym służył przed i po 13 XII 1981. Będziemy walczyć o to, by znów mógł być z nami.

Na miejsce Bogdana Lisa do Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej wszedł Bogdan Borusewicz, członek b. KSS KOR, współzałożyciel Wielkopolskiego Związku Zawodowego Wybrzeża, współorganizator strajku sierpniowego. Ukrywał się od 13 XII 1981. Jest członkiem Regionalnej Komisji Koordynacyjnej NSZZ "Solidarność" regionu Gdańsk.

Tymczasowa Komisja Koordynacyjna NSZZ "Solidarność"
Zbigniew Bujak /region Gdańsk/, Tadeusz Jedynek /region Śląsko-Dąbrowski/, Marek Muszyński /region Dolny Śląsk/, Eugeniusz Szumiejko /członek Prezydium KW

PROCENTOWE FREKWENCJE WYBORCZE W OBWODACH WYBORCZYCH WARSZAWY /na podstawie ankiet ciągłych i informacji członków komisji. Symbolem x oznaczono dane uzyskane od członków komisji wyborczych. Są one - jak można sądzić - w wielu przypadkach zawyżone, gdyż już na szczeblu obwodu dane fałszowano/np. zmniejszając ilość uprawnionych do głosowania/, niekiedy bez wiedzy członków komisji.

Nr obwodu	Adres	Frekwencja %
22	Czerwińska 16	58,3x
24	Ilmanowskiego 123	47,6x
30	Barceleńska 8	62,0x
78	Stary Rynek 2	55,2x
83	Irysowa 19	75,8x
101	Rajnowskiego 38	64,9x
127	Pułku Daszka 30	65,7x
172	Ursus	29,0x
249	Twarda 8/12	66,0x
324, 325	Śląski 8	69,3x
370	Olbracht	59,6x
371	Staffa 3/5	49,7x
392	Staffa 3/5	51,2x
575	Kasprowicza	63,8x
602	Kłękowski Klekiego 9	61,5x
611	Ania	57,2x
	Swaniewicka 44	44,9x

Obwody podwarszawskie

Otwock, obwód nr 19	53,0x
Piastów, obwód nr 2	11,0x
Sochaczew, obwód nr 5	75,5x

PRZEDWYBORCZE SZTUCZKI

Uczestnicy ogólnopolskiej zbiórki harcerzy starszych - 210 osób zebrały się 11 k-12 VI w Warszawie - większością głosów odrzucili apel do młodzieży o powszechny udział w wyborach /49 głosów za, 52 przeciw o 109 wstrzymujących się/. Dziennikarzy nie wpuszczone na salę, na korytarzu przekazano im fałszywą informację o przyjęciu apelu, którą następnie podały do publicznej wiadomości prasa, radio i TV. Warto zauważyć, że tekst odrzuconego apelu był dość łagodny w porównaniu z wcześniejszymi propozycjami. W poprzednich głosowaniach obecni na zbiórce odrzucili projekt manifestu wyborczego, przyniesiony przez partyjnego funkcjonariusza w stroju harcerskim oraz wnioski, by członkowie ZHP składali grupowe czy też manifestacyjne w mundurach.

Plakaty z nazwiskami wybranych radnych stołecznej RM, datowane 20 VI, drukowane były w Domu Słowa Polskiego jeszcze przed wyborami, 15 VI.

... IV ... 2 ...
xxx Aby powstrzymać ewentualne sobotnio-niedzielne wyjazdy, w woj. gdańskim i elbląskim wolną sobotę 16 VI przeniesiono na 23 VI; zakłady miały zakazać zwalniania pracowników w przedwyborczą sobotę /"Solidarność", Gdańsk nr 112/.

xxx Prawie 20% pracowników fabryki gum w Ilawie powołano przed wybory do obrony cywilnej i ROMO. Tymczasem jedna z hal jest wyłączone z produkcji z powodu braku la drzewych /"AIS" nr 27/.

xxx W Zielonce pod Warszawą 15 VI decyzją prezydenta miasta zmniejszone przydział młaz i wędlin dla szkół i przedszkoli, mniej również było go w sklepach. Wygospodarowane w ten sposób "nadwyżki" kierowane do punktów wyborczych.

xxx W Łodzi w tygodniu poprzedzającym 17 VII w sklepach pojawiła się kawa wyłączenie dla komisji wyborczych.

xxx W punkcie nr 575 w Warszawie osoby pełniące dyżury przedwyborcze dostawały bony żywnościowe wartości 300 zł.

xxx O godz. 14 w obwodach nr 14 i 15 w Legionowie poinformowano, że liczba oddanych głosów wynosi odpowiednio 1200 i 825. Tymczasem obserwacja ciągła wykazała, że 14-tej głosowało tam 524 i 405 osób. Tak więc wyniki fałszowano w trakcie wyborów.

xxx Obwodowa komisja wyborcza w dzielnicy Łódź-Górna otrzymała zalecenie, aby - jeśli frekwencja będzie niższa niż 50% - wykreślać z list uprawnionych osoby chore i nieobecne w mieście oraz wydawać kartki do głosowania z obciążeniem cudzego dowodu.

xxx We wsi Dalików gm. Rzgów k. Łodzi stwierdzono o godz. 19, że frekwencja wynosiła zaledwie 21%. Ludzi do punktu wyborczego zaczęła wówać świeża młodzież.

xxx W Warszawie w obwodzie nr 611 przyшло głosować 44,9% wyborców, zmniejszone więc liczbę uprawnionych z 2046 na 1729; w obwodzie nr 81 - gdzie frekwencja wyniosła 51,1% - z 2108 na 2028. W obwodzie nr 55 dorzucone 174 kartki, podwyższając w ten sposób procent głosujących z 59,2% do 72,5%.

xxx W komisji przy ul. Brzeskiej w Warszawie niedoliczone się uprawnionych 50%. Jeden z liczących zaproponował, by dorzucić kartki do ponad 50%, gdyż inaczej "będzie powtórka i cała robota trzeba będzie powtórzyć przy wyborach dodatkowych". Komisja przeprozeje jednogłośnie przyjąć i wykonała.

xxx Dzielnicowa komisja wyborcza na warszawskim Żoliborzu wymagała, by komisje niższego szczebla wykazywały w raportach co najmniej 50% frekwencję. Idea prowadzący sami musieli fałszować protokoły, zaniżając liczbę uprawnionych. Nakaz ten - jak komentuje członek jednej z komisji - "podawany był bez najmniejszego nawet kamufażu, zawierał w sobie pogroźkę i w ogóle uragał wszelkim zasadom przyzwoitości".

xxx Partia osuwa. Z obwodu nr 311 na Woli /Warszawa/ co godzinę wysyłane do PZPR raporty o przebiegu wyborów. W dzielnicy Śródmieście partyjni otrzymali polecenie głosowania przed godz. 12.

xxx Czasami komisjom leżał na sercu nie tylko wynik, ale i forma głosowania. Jeszcze o 11-tej kotara przy wejściu do kabiny w lokalu nr 16 w Redzierzynie - Koźlu była pozapinana szpilkami. Szpilki usunięto, umożliwiając wejście za kotarę, dopiero na żądanie głosujących.

xxx Nie dość było drobnych oszustw w obwodach i okręgach, wielkie manipulacje robione dopiero na wyższych szczeblach. W Warszawie podana przez Wojewódzką Komisję Wyborczą liczba uprawnionych do głosowania w r. 1984 /1 663 266 osób/ była o 73 555 osób niższy niż przed wyborami w r. 1980. Miasto reżim, a liczba uprawnionych maleje i dzięki temu można chwalić się frekwencją wyższą od rzeczywistej. I jeszcze jeden z dziwów statystyczny chi dane tejże Wojewódzkiej Komisji były w 1980 r. o 1,5% niższe niż w opublikowana w Roczniku Statystycznym liczba pełnoletnich zameldowanych na stałe mieszkańców stolicy, w 1984 r. różnica wynosiła już 12%.

WAK GŁOSOWALISMY

xx W Raszynie pod Warszawą ok. godz. 9 do punktów wyborczych przybyli, niektórzy oddali głosy za siebie, swoje rodziny i sąsiadów. Potem zostali już przy omi sjach; odwieźdali ludzi w domach i naganiiali do głosowania dając do zrozumienia, że będzie się im to leżyło przy przydziałach nawozów, materiałów budowlanych itp. z I sekretarz KG PZPR Szewczyk odwiedził wszystkie lokale wyborcze w Raszynie po parę razy, wydając odpowiednie decyzje. Mimo to frekwencja 11 tys. uprawnionych była niska; ok. 40%, a w punkcie przy stadionie - 31%.

Co więcej, wiele głosów było nieważnych; w 3 punktach, z których uzyskaliśmy informacje, wrzucono łącznie ok. 1000 pustych kopert, ok. 700 kartek przekreślonych na krzyż lub przerwanych, na ok. 300 depisano "Solidarność". Głosy te uznano za ważne. W kilku przypadkach kandydat znajdujący się na drugim miejscu zyskał więcej głosów niż ten na pierwszym, ale i to nie wpłynęło na wyniki. Wśród pracowników ~~głównego~~ ~~urzędniczego~~ miejscowego urzędu gminy szeroko dyskutowali, jak Szewczyk sfałszował wybory. Oficjalnie podano, że w Raszynie głosowało 75%.

xxx Rekordowo niską frekwencję wyborczą - 10,7% - odnotowano w obwodzie Berowskie k. Łap /woj. białostockie/. Mieszka tam 307 osób uprawnionych do głosowania. Oficjalny wynik - 26,7% /82 osoby/ - uzyskano stosując metodę praktykowaną od lat we wszystkich wiejskich punktach wyborczych: wrzucano głosy za całą redzinę, gdy tylko pojawił się jeden jej przedstawiciel. I tak w Berowskich Michałach głosowało 9 osób, wrzucono głosy za 38; w Berowskich Gzikach - odpowiednio 5 za 9; w Berowskich Skórkach 6 za 9; w Berowskich Wypychach - 10 za 20; w Olkach 1 za 2; w Ciberach 2 za 4.

xxx Do punktu wyborczego w hotelu asystenckich Uniwersytetu Gdańskiego /Gdańsk Oliwa/ zgłosili się prorektor UG E. Kąkowski oraz sekretarz KU PZPR B. Jurkiewicz, żeby wziąć spis mieszkańców, którzy jeszcze nie głosowali. Następnie dwa panowie polecili portierce, by naniosła na listę numery pokojów. Kompromitujący dokument przechwyliła rada mieszkańców, która zażądała spotkania z prorektorem i sekretarzem, a gdy obaj przyjechali /natychmiast!/, ponężyła ich, że dokonali przestępstwa usiłując groźbą wymusić na asystentach udział w głosowaniu. Frekwencja wyborcza w hotelu ok. 50%.

xxx W woj. lubelskim wybory będą powtórzone - jak podała oficjalna prasa - m.in. w Poniatowej /nowe niewielkie miasteczko robotnicze/ oraz w Wąwelnicy, gdzie tradycja bojkotu sięga pierwszego powojennego głosowania. Wówczas 1/3 miasta została spalona, a wielu mieszkańców wymordowało UB w odwet za bojkot wyborów.

xxx W Łodzi w 13 obwodach dzielnicy Górna frekwencja, obliczona na podstawie liczby głosujących i uprawnionych, przekazana przez członków komisji wyborczych wynosi 54,9%, wahając się w poszczególnych obwodach od 41,2 do 59,9%. Fałszywe koperty wrzucało od 0,5% do 2% głosujących. Inne dane z regionu łódzkiego: Pabianice 52%, Aleksandrów 51%, Konstantynów 51%.

xxx Z Olsztyna otrzymaliśmy dane z 10 obwodów /na 56/, z tego 6 z komisji wyborczych, 4 z obserwacji całodziennych. Średnia frekwencja z tych punktów - 64,2%. Wg informacji z rady narodowej w woj. olsztyńskim głosowało 65,2%.

xxx W Skarżysku w 22 okręgach wyborczych - jak podaje "IS Skarżyskie" nr 1 - w wyborach wzięło udział 67,2%.

xxx Co wkładano do kopert zamiast kartek do głosowania? Np. w warszawskiej komisji nr 9: kartki z wyzwiškami partii i rządu, listy oceniające politykę władz, własne propozycje radnych, kartki ze znakiem "S" i z nazwiskiem Lecha Wałęsy. Była też jedna koperta z kartką do głosowania z poprzednich wyborów.

Sprostowanie: W Swidniku w komisji wyborczej, którą objęto całodzienną obserwacją, frekwencja wyniosła 60%, a nie - jak zostało wydrukowane /błąd maszynowy/ w IS nr 223 - 69%. W całym Swidniku głosowało ok. 55% uprawnionych.

ANEKS: Ostrzeżenie